

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Hogyedévre	12 K
Egy hétre	4 K
Egyre csökken az ár a félév.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS ELADÓHIVATAL

Magyar-utca 1. sz. Telefonos: 11.

MEGJELIK MINDEN NAP, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 218. szám.

Kedd, szeptember 24.

A német szociálisták kívánságai.

Berlin, szept. 24. A „Vorwärts“ szerint a birodalmi gyűlés szociálista pártjai értekezletet tartottak tegnap, amelyen elhatározták, hogy a szociálisták az esetleges új kormányba a következő feltételekkel lépnek be.

1. Az új kormány tegye magáévá az 1917. jul. 19-iki békeresolúciót és nyilatkozzék, hogy hajlandó belépni a népek szövetségébe.

2. Teljesen kifogástalan nyilatkozat tétessék a belga kérdéssel: Belgium, Szerbia, Montenegró helyreállításáról.

3. A bresztlitovszki és bukaresti békeszerződésnek nem szabad, hogy akadályt legyen az általános békekötésnek; békekötéskor a megszállott területekből Németország kivonul.

4. Elzász-Lotharingiának autonómiát kell kapnia. Valamennyi német szövetségi államban megadják az általános, titkos közvetlen választói jogot. Ha az urakháza ezt ellenezné, a képviselőházat feloszlatják.

5. A birodalom vezetőségének egysegítése. Parlamenti többségből való népképviselő.

6. Gyülekezési és sajtószabadság. Megszüntetés mindenemű olyan katonai intézménynek, amelynek politikai befolyásolása a feladata.

A főbizottság ma ülést tart, amelyen felszólal Hertling kancellár és Hintze államtitkár is.

Az angol válasz.

Genf, szept. 24. A „Times“ szerint az angol válaszjegyzéket kedden elküldik a régi diplomáciai szokás szerint. Tartalmát az átadásig nem hozzák nyilvánosságra.

A román trónörökös kalandja.

Budapest, szept. 24. Az „Az Est“ beavatott helyéről arról értesül, hogy Károly román trónörökösöt Odesszába menet Tyraspol város határában osztrák-magyar járőrök igazolásra szólították. A trónörökös nem akarta magát igazolni, mire magasabb parancsnokság elé vezették. Itt nagy ellenkezés és kereszt kérdések után bevallotta, hogy kicsoda és megmondta, hogy Odesszába akar menni. Erre a parancsnokság nagy udvariasság mellett elkísértette Odesszába, ahol a trónörökös dolgát végezve, ugyanolyan udvariassággal találkozáva, visszatért Jassyba.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, szept. 24. (Hivatalos.) Olasz harctér:

A tiroli déli fronton tüzérségi és járőrtevékenység. A fensikon Canove és a Monte di val Bella között ellenségeink új támadásba kezdtek.

A Monte Sisonon levő harcokban, amelyekben az ellenség a tüzérségi tüzét a leghevesebbre fokozta, néhány francia és olasz rohamosztag vonalainkba benyomult, de ellenlökéssel visszautítottuk őket.

A Monte Tombától északra levő állásaink ellen közeledő kísérletet visszautasítottunk.

A cs. és kir. csapatoknál nyugaton és Albániában nem volt harci esemény.

Az olasz lapok offenzívát sürgetnek.

Chiasso, szept. 24. Az olasz lapok egyre hangosabban követelik, hogy az olasz hadsereg hagyjon fel a defenzívával és kezdjen erélyes támadást az osztrák magyar hadsereg ellen.

A „Messagero“ arról ad hírt, hogy a monarchia német segédlettel legközelebb támadást akar kezdeni az olasz hadsereg ellen, ezért kívánatos volna, hogy az entente csapatokat küldjön Olaszországba.

Az „Epoca“ Orlando miniszterelnök lapja írja, hogy az olasz hadsereg nem elég erős az offenzívához és ezért entente tartalékok kellenének.

A „Secolo“ szerint az offenzívára katonai és politikai szempontból szükség van.

A háború vége már nincs messze

Páris, szept. 24. Clemenceau megtekintette Reims megsérült részeit. Kijelentette, hogy a háború vége már nincs messze, csak még ezen a télen át kell kitartani.

Vállalva harcolunk . . .

Szófia, szept. 24. Az „Echo Bulgária“ szerint a központi hatalmak hadseregei mindenütt vállalva harcolnak a közös ellenség ellen. Nyugaton a magyar-osztrák ezredek harcolnak, az olasz fronton bolgárok, a Cserna-hajlásban pedig a németek segítik a mieinket. Más zászlóaljok is vannak már uton: Ha szükséges, a zászlóaljakat hadosztályok fogják követni.

A macedón frontról.

Szófia, szept. 23. A főhadiszállás közli Macedóniából: A Csernától nyugatra súlyos harcokat vívtunk nagyobb ellenséges erőkkal. A Cserna—Vardar közti szöglet arevonulásnak visszavonása után egységeinket új állásokba vittük Prileptől délre.

Az angolok Názáretben.

Genf, szept. 24. Angol jelentés Palesztinából: Csapatunk öt mértőföldes előrehaladást tettek és tartják Názáretet és a Jordánon átvezető utakat. Eddig 18 ezer foglyot 120 ágyut zsákmányoltunk.

Konstantinápoly, szept. 24. Palesztinában a Jordánnál is megkezdődött visszavonulásunk, amely természetesen folyik. Csapatunk mindenütt bátor ellenállást fejtenek ki.

Konyovits lezuhant

Budapest, szept. 24. A „Déli Hírlap“nak jelentik Innsbruckból, hogy Konyovits Demeter, a híres sorhajóhadnagy Valóna közelében gépevel ezer méter magasságból lezuhant, miután gépét az olaszok eltalálták. Konyovits életben maradt, jobb karja azonban három helyen eltört. Állapota nem súlyos.

Boszniaért magyar terület.

Bécs, szept. 24. A német nemzeti képviselők nem ellenzik, hogy Boszniát Magyarországhoz csatolják, de ennek ellenértékül magyar területet: Pozsony-, Vas-, Sopronmegyét és Nagyszombat vidékét kívánják.

A politika hírei.

Burián a királynál.

Bécs, szept. 24. Őfelsége tegnap külön kihallgatáson fogadta Burián István gróft.

Létrejött a fuzió?

Budapest, szept. 24. A „Déli Hírlap“ arról értesül, hogy a fuzió az alkotmánypárt és a munkapárt között létrejött. A fuzió létrejövételének ügyét az siettetted, hogy mértékadó helyen is támogatták. A 48-as alkotmánypártból a lap értesülése szerint a fuzió után többen ki fognak lépni.

Börtön, fegyház az árdragitóknak

Budapest, szept. 24. Az „Az Est“ írja: A kormány tagjai engedve a képviselők sürgetésének, elhatározták, hogy az árdragitási bűncselekmények büntetésével külön törvényben foglalkoznak. A törvénytervezet az igazságügy-miniszteriumban már elkészült. Hír szerint az árdragitás ezentúl nem egyszerű kihágás lesz, hanem vétség, súlyosabb esetekben büntetés és ennek természetes következménye, hogy nem elzárással, hanem fegyházzal, börtönnel, sőt súlyos esetekben fegyházzal büntetik.

A délszláv kérdés rendezése.

Bécs, szept. 24. A délszláv kérdésben a tanácskozások még folynak. Vasárnap Spitzmüller közös pénzügyminiszter volt a királynál. Az audiencia részben Tisza István gróf telefonjelentése alapján újabb lökést adott a probléma további fejlődésének. Tisza István gróf kedden vagy szerdán kihallgatáson jelenik meg, de a döntés előtt még Wekerlét, Hussareket, Buriánt és Sarkotič tábornokot kívánja az uralkodó meghallgatni. Valószínű, hogy az átmeneti megoldással próbálkoznak a trialista és az ugynevezett magyar megoldás között. Egyidejűleg a horvát alkotmány megfelelő kiépítéséről is gondolkoznak. Bosznia horvát mintára képviselőket is küldene a magyar országgyűlésbe és a delegációba is.

A mai tőzsde.

Budapest, szeptember 24.

Magyar Hitel 1370, Osztrák Hitel 890, Jelzálogbank 570, Leszámitolóbank 820, Agrárbank 1053, Magyar Bank 958, Hazai 638, Ingatlan —, Fabank 957, Közuti 813, Urikányi 935, Salgó 1280, Forgalmi —, Rima 1176, Schlick —, Beocsini —.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctári eseményekről:

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szept. 23.

Semmi ujság.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szept. 22.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Rupprecht trónörökös hadserege: Neuwe Capelletől délre egy helyi vállalkozásnál foglyokat ejtettünk. A tüzéségi tevékenység megélékül Ypern és a Labassée-csatorna között, a Scarpe két partján és a csatorna szakaszán Marquintól délre.

Böhn vezérezredes hadserege: Az Epechytől keletre és délkeletre levő szakaszokon, valamint az Omingnon-patak és a Somme között délután a tüzéségi harc ismét hevesebbé vált. Az Epechytől délkeletre levő vonalaink ellen irányuló angol gyalogsági támadásokat visszautasítottuk.

Mint a legutóbbi napokban, úgy tegnap is különösen kitűntette magát a második gárda gyaloghadosztály. Erős tüzevékenység egész éjjel nem csökkent. Éjjeli támadások során Epechytől keletre az ellenség egyes árokszekibe befészkelte magát. Előtéri harcok az Oise mellett.

A német trónörökös hadserege: Az Ailette és az Aisne között tegnap a harci tevékenység ellanyhult. Champagneban felderítési harcok.

Gallwitz tábornok hadserege: A Cote Lorrain és a Mosel között kora reggel ideiglenesen hevesebbé vált a tüzéségi harc. A Haumont ellen és Rembercottonál hevesebbé vált a tüzéségi harc. Rembercottonál délre erős osztagokkal előretörő ellenséget, melynek felderítő osztagai több ízben próbálták állásaink erejét kifürkészni, visszavertük.

Lerzer főhadnagy negyvenkettedik, Baemer hadnagy harmincadik légi győzelmét aratta.

Ludendorff.

Városi közgyűlés.

Vita 22 ezer korona körül. — Tisztogatás a városi adóhivatalban.

Nagybecskerek, szept. 24.

Hétfőn délután 3 órakor Nagybecskerek város képviselőtestülete Perisics Zoltán dr. polgármester elnöklésével rendes közgyűlést tartott, amelyről tudósításunk a következő:

Elnöklő polgármester megnyitván az ülést, meleg szavakkal parentálta el a város elhunyt nyugalmazott polgármesterét, Krsztics Jánost.

Indítványára a közgyűlés kimondta, hogy Krsztics János érdemeit jegyzőkönyvbe foglalja és az özvegynek jegyzőkönyvi kivonatban részvétét tolmácsolja.

Elparentálja még Partilla Géza és Konkoly Sámuel városi képviselőtestületi tagokat.

Ezután felolvassák a király köszönetét a város hűségnyilatkozatáért. Majd rátértek a tárgysorozat 3-ik és legfontosabb pontjára: a törvényhatósági bizottság határozata a közlélemezés körül eljáró tisztviselők jutalmazása tárgyában.

Mint ismeretes, a város közlélemezésének egy évi kezeléséből kifolyólag 22 000 K haszon mutatkozott. Ezt az összeget a legutóbbi közgyűlés már odaitétele a közlélemezés körül eljáró és arra érdemes tisztviselőknek. Egy képviselőtestületi tag megfellebbezte ezt a határozatot és a törvényhatóság pusztán formai okokból helyt adott a fellebbezésnek, az ügyet visszaküldte a képviselőtestületnek.

Havas Dániel ismertette az állandó választmány javaslatát, amely a pótlással javasolja a 22 ezer korona kiosztását, hogy ebben a liszt kiosztás körül közreműködő tisztviselők is részesüljenek.

Krumenacker István képviselőtestületi tag indítványozza, hogy bizottság küldessék ki az ügykezelés megvizsgálására, hogy teljesen tisztázva álljon ez az ügy a közönség előtt.

Kaufmann István szintén hozzájárul az indítványhoz.

Huberth Zsigmond dr. az állandó választmány javaslatát pártolja.

— Ebben a városban — ugymond — a háboru egész ideje alatt nem észleltünk nyugtalanságot a — gyomor körül. A lakosság el van látva kenyérral és cirkusszal, mutatja ezt a mindig telt színház. A nép nem menne színházba, moziba, ha korogna a — gyomra.

Mindent megtettünk a nép élelmezése körül. Teljes bizalommal van a tisztviselők iránt.

Pollák Győző dr. szintén az állandó választmány javaslatát pártolja. Ha a jutalmazásból kirekesztenők a polgármestert, — mint ahogy néhány biz. tag ur szeretné — úgy ez megeléjezés volna reá nézve

Perisics Zoltán dr. hivatkozik a vidéki városokra, ahol a tisztviselőket a közlélemezés körüli munkájukért külön fizették, sok helyen a pótladó terhére. Nem a szegény emberektől elvett pénz az a 22 ezer korona, hanem a saját jó gazdálkodásunk 5 év alatt megspórolt pénze. Fölteszi a kérdést és elrendeli a névszerinti szavazást. 22-en az állandó választmány javaslatát fogadták el 3 ellenében.

Az állandó választmány javaslatának elfogadása után a polgármester kijelentette, hogy az ő jutalmából 1000 koronát azon városi tisztviselőnek juttat, aki a hadisegélyezés kezelésére alkalmával 1000 koronát elveszített, a fennmaradó 1000 koronát pedig a saját belátása szerint fogja a szerinte erre érdemes tisztviselők között ki osztani.

A városi adóhivatalnál szervezendő állások tárgyában May Rezső dr. ismerteti az állandó választmány javaslatát. Az adóhivatalban botrányos állapotokat talált, amikor átvette a hivatal vezetését. 1913. év óta nem volt rendszeres adóbehajtás, nem könyveltek évek óta rendszeresen. Félő, hogy az adóhátralékosok adója lassam elévül és kiszámíthatatlan kárt szenved a város. Haladéktalanul szükség van 3 rendszeresített állásra. Ha ez meglesz, a 15 ideiglenes díjnak felesleges lesz.

Krumenacker István vizsgálatot indítványoz. May dr.: Nem vizsgálatra, hanem tisztviselőkre van szükség.

Majos Károly pénzügyigazgató szólalt fel ezután. Nem arról van szó, hogy ki felelős a multakért, hanem itt sürgős intézkedésre van szükség. A pénzügyigazgatóság nagy áldozatot hozott akkor, amikor átbocsájtott tisztviselőket, akik rendezni fogják a városi adóhivatal ügyeit. Ez az eset szinte példa nélkül áll Magyarországon. Én a város iránti szeretetből tettem meg ezt — mondja a pénzügyigazgató — mert félő volt már, hogy a teljes khaosz fog bekövetkezni az adóhivatalban. Hisz senkinek sem lehet ma ebben a városban megállapítani, mi az adótartozása! Nagy értékek vannak veszendőben, ezért kéri az állandó választmány javaslatának elfogadását.

A javaslatot elfogadták.

Több kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlés öt órakor ért véget.

Kérelm Torontálvármegye jegyzői karához.

Kedves kartársak!

Legutolsó közgyűlésünk határozata éltelmében szeretettel kérünk fel benneteket, miszerint anyagi tehetségekhez mérten áldozatok a jegyzők országos árvaház egyesülete által jegyzői árvaház, internátus és jegyzői otthon céljaira Budapesten 850.000 koronáért vett „jegyzőkháza” vételárának fedezésére.

Az árvaház egyesület körlevelét közvetlen megkaptátok már, a községek adakozásra ömeltősága az alispán ur fogja körlevellet felhívni és buzdítani.

Kedves kartársak!

Régi álmunk valósul meg. Saját otthonunkban helyezhetjük el árváinkat. Saját internátusunkban gyermekeinket. Saját házunkban talál majd menedéket az a kartárs, aki rögtön pályánkon a vállaira rakott teher alatt megrokkanna kidől a munkásgárda sorából és másutt otthont nem talál.

Nem fogunk többet bórönddel a kézben szállodáról szállodára eredménytelenül hajlékért házalni, mert befogad majd a saját házunk.

Saját házunkban találkozandunk az ország minden tájáról felránduló kartársakkal. Ezen érintkezés lesz a kollégialis szeretet istápolója és ilyen módon fejleszhetjük legjobban az összetartást az egyesült erőhöz.

Ugy a saját hozzájárulástokat, mint a községet és a gyűjtött adományok összegét közöljétek egyleti főjegyzőnkkel nyilván tartás végett. A hozzájárulás arányában élvezendik a torontáliaiak az előnyöket.

A segédjegyzőkartársak adományát is szívesen fogadjuk, mert a „Jegyzőkháza” az övék is egyaránt.

Garabos, 1918 szeptember hó 18-án.

Grandjean Géza,
egyl. főjegyző.

Vihely Géza,
egyl. elnök.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Kedden, szept. 24-én két előadás:

(este 6 és fél 9 órakor.)

Ujdonság!

Ujdonság!

Kisértetek.

Ibsen Henrik világhírű drámája filmen 5 felv.

Gyönyörű kiséző műsor.

Az előadásokat elsőrangú zene kíséri.

Mérsékeltlen fölemelt helyárrakkal.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Szerdán, szept. 25-én két előadás:

6 órákor mérsékelt, fél 9 órákor rendes helyárrakkal.

A szélhámos

trio Kalandor-történet
4 részben. . . .

Kisért a mult

Társadalmi dráma 3 részben. . .

Helyárak: Páholyülés 1-80 K. I. hely 1-50
K. II hely 1- K. III. hely 60 f.

HIREK

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.)

Szeptember 24.

Tegnap maximum: 33.6 C°.

Ma reggel: minimum: 18.0 C°.

Ma délután: Barométer 751.8 mm. Hőmérő: 36.18 C°.

Felhőzet: — Szél: DK.

Osapadék: — mm.

— **Katonai kinévezések.** Öfelsége a király népf. hadnagyokká nevezte ki *Wohlstein* Vilmos és *Köny Benjamin* 12. gy.-e.-beli népf. tisztjelöltek előbbi a 15-ik, utóbbit a 14-ik népfőlkelő parancsnokság nyilvántartásában. Népfőlkelő hadnagyok lettek *Strausz Mihály*, *Heuman Miksa dr.*, *Meisel Sándor*, *Fried Miksa* és *Weisz Manó* Miksa 12. gy.-e.-beli népfőlkelő zászlósok.

— **Kitüntetett 12-ös tisztek.** Öfelsége a király a vaskoronarend 3-ik osztályát a hadi-ékitménnyel és a kardokkal adományozta az ellenséggel szemben való vitéz magatartása és kitünő szolgálatai elismerésül *Thaller Gusztáv* századosnak. A legfelsőbb dicsérő elismerésben részesült *Renner Imre* tart. hadnagy.

— **Eisenstädter L. Ignác 80 éves.** *Eisenstädter* L. Ignác kereskedelmi tanácsos, a nagybecskereki kereskedők doyenje holnap, szerdán tölti be életének nyolcvanadik évét. Nagybecskerek város társadalmi és gazdasági életében nagy szerepet játszott *Eisenstädter* L. Ignác. Ő volt egyik alapítója a Torontái Banknak, az izr. hitközségnek 25 éven át volt az elnöke. Barátai és tisztelői örömmel értesülnek a szép kort elért férfi nyolcvanadik születése napjáról. Szombaton az izr. templomban *Niedermann Mór* dr. főrabbi megható beszéd keretében emlékezett meg róla.

— **A román trónörökös 75 napi „egyeszt” kapott.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Jaszyból* jelentik hivatalosan: *Károly* trónörökösöt Fe dinánd király, mint hadseregpáncsnok 75 napi szigorított fogsággal büntette meg. A büntetés végrehajtása megkezdődött. Először a kihágással kapcsolatos cselekmények valódiságát vizsgálják meg, utána olyan intézkedésekhez nyulnak, amelyeket az ország, a dinasztia követel. A trónörökös hatalmának önkéntes elhagyása miatt büntették meg.

— **Színházba járt be Newyorkba egy német tengeralattjáró tiszte.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Bernből jelentik: Az amerikai lapok a német tengeralattjáróknak az amerikai partoknál elért sikeres támadásairól írnak. Egyik elsüllyesztett hajó kapitánya, aki sokáig

volt foglya a németeknek, egyik newyorki vendéglőben felismerte egy német tengeralattjáró tisztjét, aki csónakkal partra szállt híreket gyűjteni. Egy másik német tengeralattjáró tiszt az elfogott amerikaiak megmutatta azt a színházjegyet, amellyel napok előtt Newyorkban a színházelőadást hallgatta.

— **Kitüntetések a honvédségnél.** Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért elismerésül a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadi-diszítmennyel és a kardokkal kapta: *Rusován Lázár* (Révaufalu) 7. honv. gy.-e. hadnagy. A legfelsőbb dicsérő elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adatott: *Gyukics Arzén* (Csenta) 7. honv. gy.-e. ezr. hadnagynak; a 2. oszt. ezüst vitézségi érmet kapta az ellenség előtt elesett fái *Fáy András* 5. honv. gy.-ezredbeli hadnagy; továbbá *Rosu Adám* (Ujzóra) 7. honv. gy.-e. hadapródjelölt.

— **Tanácskozás a munkásbiztosítás reformjáról.** Fontos szociálpolitikai tanácskozások színhelye volt vasárnap Szeged. A délvidéki kerületi munkásbiztosító pénztárak igazgatói a szegedi kerületi pénztár hivatali helyiségében értekezletet tartottak, melyen a készülő munkásbiztosítási reformmal kapcsolatban azokat a kérdéseket is megvitatták, melyek megvalósítását a kormánytól kieszközölni óhajtanak. Az értekezleten Nagybecskerekéről *Godányi Zoltán* pénztári igazgató és *Szekely Ernő* h. igazgató vettek részt.

— **Kitüntetett katonák.** A 12. gy.-e.-nél a következő katonákat tüntették ki! Másodszor kapták az ezüst vitézségi érem elsőosztályát: *Virág András* törzsrőmester és *Vajay János* szakaszvezető; másodszor az ezüst vitézségi érem II. osztályát: *Szikora András* tart. őrvezető és *Széles Mór* népf. őrvezető. Az ezüst vitézségi érem első osztályát kapták először: *Szacsó István* gyalogos és *Ujvári István* őrvezető.

— **A drezdai katasztrófa.** Berlinből jelentik: A Drezda melletti vasúti szerencsétlenségnek eddig 32 halottját, 28 sebesültjét számlálták meg.

— **Táncvizsga.** *Alfrandry* Böske a jőnévű táncmesternő szombaton és vasárnap este tartotta az Ellmer-féle vendéglőben jól sikerült táncvizsgáját. A szép számban megjelent szülők örömmel látták, hogy gyermekeik a táncban az aránylag rövid kurzus ideje alatt milyen szép előmenetelt tanúsítottak. A vizsga után *Rácz Péter* muzsikája mellett táncmulatság volt.

— **Adományok.** A Szociális Misszió-társulat gyermeknőkhái részére *Kenderesi Sándorné* 20 koronát küldött, özv. *Siassik Ferencné* és *Lendvay Mártonné* pedig fehérneműt juttattak apró gyermekeknek. Fogadják a nagylelkű adakozók adományaikért a Misszió-társulat hálás köszönetét.

— **A gyermekek mozibajárása.** Miniszteri rendelet jelent meg, amely a 16 éven aluli gyermekeket eltiltotta a mozibajárástól. A rendelet szept. 1-én életbelépett ugyan, de később a miniszter hatályon kívül helyezte. A hatályon kívül helyezésről szóló pótrrendelet most érkezett meg Torontálmegeye alispáni hivatalához, amely ma értesítette róla a nagybecskereki rendőrkapitányságot és a megye főszolgabíráit. A 16 éven aluli gyermekeknek tehát ezentul is szabad a mozit látogatni.

— **Felülfizetések.** A köcsői vörös kereszt fiók f. hó 14 én. — mint megirtuk — a fiók pénztára és a vak katonák javára estélyt rendezett, amely igen nagy erkölcsi s megfelelő anyagi sikerrel járt. Felülfizettek: *Mixich O tó*, *dr. Pascu János* 40—40 K, *Mixich Vince* 35 K, *Mixich Ferenc*, *Mixich Iván* 20—20 K, *Kerepesy Vince*, *Antoa Gyula*, *Bayer Imre*, *dr. Darabont*, *Manó* 15—15 K, *Tóth Béla*, *Mixich István*, *Mixich Sándor*, *Mixich Ottó*, *Kaurich József*, *Toth Antal*, *Zalán Gyula*, *Novakovich Frigyes*, *Breuer Henrik*, *Szilvássy*, *Szegő* 10—10 K, *Mixich József*, *Ulka Sámuel*, *Berkovich Mátyas*, *Wittenberg Emil*, *Zoltan család*, *Péntek*, *Riesz József*, *dr. Hoffmann*, *Szávics*, *Nikolajevics*, *Szekeres Kálmán*, *Mixich János* 5—5 K, *Bán Lajos* 3 K, *Mixich Adám* 2 koronát. A jövedelem felét a vak katonák részére illetékes helyre juttatta a főkegylet elnöke.

— **Kufabult cigány leány.** A nagybecskereki kir. ügyészséget ma táviratban értesítette a nagyvárnoki előjáróság, hogy *Kistarnokon* *Szatancsulka* nevű 13 éves cigányleány víznerítés közben a kutbaesett és belefullt. Kifogták.

Az ügyészség, mivel bűncselekmény nem forog fenn, megadta az engedélyt a temetésre.

— **Szerencsés ugrás 4800 méter magasságból.** Az olasz harctérről írják: A minap *Hefty* tiszthelyettes, *Hefty Gy.* Andor késmárki tanár öccse, főlzállott repülőgépen és a *Piave* fölött légi csata kerekedett közte és egy *Henriot*-gép között, *Hefty* gépe kigyulladt és lefelé zuhant 4800 méter magasságból. A tiszthelyettes nem vesztette el lélekjelenetét, kiugrott a gépből, a derekához kötött ejtőernyő kinyílt s a tiszthelyettes aránylag lassan ereszkedett lefelé. Amint 3000 méter magasságba ért, ellenséges gépről gépfegyverrel rátüzeltek és egy golyó a lábát érte. Egyébként szerencsésen ért le a földre, a leszállásnál semmi baja sem történt. A tiszthelyettest katonai parancsban megdicsérték.

SZÍNHÁZ, ZENE

Heti műsor:

Kedd: *Tanítónő.* (Páratlan)

Szerdán: *Uri divat.* Molnár vigjátéka. Páros. Csütörtökön: *Uri divat.* Vigjáték. Páratlan.

Uri divat. A színházi iroda közli: Holnap, szerdán este a páros bérlőknek jut bemutatni *Molnár Ferenc* szenzációs, nagy sikert aratott vigjátéka, az „Uri divat” kerül színre. A darab főbb szerepeit játsszák: *Völcsy Rózi*, *Frisz Mancsi*, *Deák Béláné*, *Pesti Kálmán*, *Kemény Lajos*, *Tarnay* és *Máthé*.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Torontál” szeptember 20-iki számában egy rendőrbírói ítélet jelent meg, mely szerint alulírott mint a *Novák F. M.* cég cégvezetője árdrágítás címén 1200 korona pénzbüntetésre lettem elítélve.

Miután ezen ítélet és annak leközlése kereskedői reputációmra igen érzékenyen érinti, a következőket hozom nyilvánosságra:

folyó év május havában álnév alatt feljelentettek a főispánnál, hogy (amikor tudomásom szerint más fakeskedők 300, 320 és 500 koronáért adták el a hasábfát) én felszóltam a gyertyánfa árát 320 koronára.

A rendőrség felszólítására számlákkal és azok eredeti nyugtaival igazolt jegyzéket adtam be, amely cca 14 % tiszta hasznót mutat ki. (a törvény 15 %-ot enged meg) Ezen jegyzéket a rendőrség az eredeti nyugták mellékelése nélkül — ezt hangsúlyozni kívánom — felterjesztette a Faértékesítő Hivatalhoz véleményezés végett. A Faértékesítő Hivatal tehát az eredeti nyugtákba való betekintés nélkül költségeimnek cca a felét törölte és azután megállapította, hogy 35 % tiszta haszonra dolgoztam, tehát büntetendő vagyok, a helybeli rendőrség pedig ezen vélemény alapján ítélt el, bár a Faértékesítő Hivatal főnöke a cégtulajdonos személyes utánjárására kijelentette, hogy a nyugták alapján készségesen ad újabb és természetesen az elsőtől lényegesen eltérő véleményt.

Ez a tényállás s egyelőre csak ennyit kívánok nyilvánosságra hozni, amíg az ügy, amely fellebbezés alatt áll, véglegesen el lesz intézve.

Megjegyzem még, hogy a fának méterölét adtam el 320 koronáért és nem métermázsáját ahogy a „Torontál” közölte.

Nagybecskerek, 1918 szept. 23.

Teljes tisztelettel:

Özv. *Novák Jánosné*.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a „TORONTÁL”-t

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 3781-918. M. E. számú — a borshordók bejelentése, zár alá vétele és azok legmagasabb árának megállapítása tárgyában kiadott és a Budapesti Közlöny 37. számában megjelent kormányrendelete alapján közhírré teszem, hogy mindenki (egyéni, vállalat, cég, jogi személy) köteles a birtokában vagy őrzetében levő minden fahordót, amely bor vagy szesz befogadására alkalmas vagy alkalmassá tehető, valamint a 200 liternél nagyobb űrtartalmu sörös hordókat a törvényhatóság első tisztviselőjénél az alispán urnál *azonnal*, az ezentúl birtokába vagy őrzetébe kerülőket pedig *minden hó 1-én és 15-én* bejelenteni.

Nem esnek bejelentési kötelezettség alá a bortermelők, bortermelői szövetkezetek, állami, községi és szövetkezeti központi szeszüzemek, valamint azok az iparüzésre jogosult borkezeskedők, vendéglősök és kocsmárosok, akiknek nincs több hordójuk mint amennyi meglevő bor- és szeszüzemüknek, valamint ezenfelül az ideai termésük elhelyezésére szükséges. Ezen hordókat azonban tulajdonosaik csak saját céljaikra használhatják fel és másoknak hatósági utalvány nélkül át nem engedhetik.

A fenti bejelentésre kötelezett és a bejelentés alól mentes hordók fenti rendelettel zár alá vétettek és azokat másnak eladni vagy átengedni csak hatósági utalvány alapján szabad. Hatósági utalványt azon törvényhatóság első tisztviselője (alispán) állít ki, amelynek területén van a szőlő vagy pince ahová a kérelmező a hordókat beszerezni kívánja.

Az alispán által kiállított utalványra a hordóbirtokos köteles a maximális áron kiutalt hordókat kiszolgáltatni.

A hordók maximális árai a következők:

Uj tölgyfahordó hektoliterenként 175 K.

Uj bükkfahordó hektoliterenként 115 K.

Fűrészelt dongából készült uj tölgyfahordó hektoliterenként 115 K.

Fűrészelt dongából készült uj bükkfahordó hektoliterenként 95 K.

Egy évesnél idősebb tölgyfahordó hektoliterenként 115 K.

Egy évesnél idősebb bükkfahordó hektoliterenként 55 K.

Ezen árnál magasabb árakat elfogadni vagy követelni tilos.

Oly használt hordók legmagasabb árától, amelyek szakmabeli iparos javítása nélkül használhatatlanok, a vevő által a javításért fizetett összeget a maximális árból le kell vonni.

A hordók adásvétele tárgyában ezen rendelet megjelenése előtt kötött szerződések érvényét ez a rendelet nem érinti, de a hordók átvételéhez hatósági utalvány szükséges.

Ugyanezen rendelet intézkedik a hordók szállási igazolványairól is.

Aki e rendelet ellen vét hat hónapig terjedő elzárással és 2000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Az érdekelt bejelentőlapokat és közelebbi felvilágosítást nyerhetnek *Havas Daniél* városi számvevőnél a hivatalos órák alatt.

A saját érdekében figyelmeztetem újlag a hordóbirtokosokat, hogy készleteiket azonnal jelentsek be, mert csak kellő számú bejelentés esetében lesz alispán ur abban a helyzetben, hogy a szüretnél okvetlenül szükséges hordókat az igénylőknek kiutalhasa.

Nagybecskerek, 1918 szept. 17.

1131 **Dr. Perisics Zoltán,**

polgármester.

A párdányi járás főszolgabirjától.

3318-1918. sz. 1032

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben lévő *torontálgyűlési irnok-reghajtói állásra* pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni kívánják, hogy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket *f. évi október 10-ig* hozzám annál inkább nyújtsák be, mert a később érkezett kérvényt ügyembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból évi 800 korona.

A román nyelv tudása kívánatos.

A választást később fogom megtartani.

Párdány, 1918. évi szeptember hó 9-én.

Hertelendy, főszolgabíró

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Intelligens urileány vagyok, házikisasszonynak elmennék olyan urházhoz, ahol békés otthonra találnék. A háztartás vezetését egy mindenessel elvállalnám. . . . Szives ajánlatokat „Szerény 20” jellegre kérek a kiadóhivatalba.

1028

**Hivataliszolga
vagy szolganő
kerestetik a Nagybecskereki
Takarékpénztárnál.**

1035

Jelentkezni lehet d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Mindennemű

**SZÜCS- és
SZŐRME-**

munkát, boá-, muff-alakításokat és javításokat jutányos áron eszközölök. . . . A n. é. közönség szives párfogásába ajánlva magamat

maradok tisztelettel

Berkovics Jenő
szűcsmester. 1037 Alkotmány-utca 23.

Földbirtok

Aradmegyében vasút és község közelében 183 katasztrális hold 1. szántó élő és holt felszereléssel

eladó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad **László B. Jenő Arad.** Postafiók 128.

Gyakorlati

német órákat

ad esti időben méltányos tandíjért **perfekt német.**
— Bővebbet a kiadóhivatal. —

Tanulóleányok

felvétetnek helybeli nagyobb iparvállalatnál.

1010

Cím a kiadóban.

Egy elegáns Eszterházy-kocsi olajtengellyel és egy zongora

eladó

Láng Andrásnál
Tomasóváci-utca 29.

24

4206-1918. rk. szám.

1131

Hirdetmény.

Torontálvármegyei alispán ur ömeltóságának 32500-1918. számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy a közlelmelési miniszter ur a 246000-1918. számú rendeletével a tehéntejért követe-hető legmagasabb árat a következőkben állapította meg:

1. A termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó-telep vagy tejgyűjtő állomás-közötti viszonylatban literenként 124 fillér.

2. A termelő és fogyasztó közötti viszonylatban házhöz szállítva 128 fillér.

3. Tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó-telep, gyűjtő-állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban 134 fillér.

Aki a fent megállapított árnál magasabb árt követel vagy ad, kihágást követ el s 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és 6 hónapig terjedhető elzárással fog büntettni, azonkívül a forgalomba bocsájtott áru tőle el fog koboztatni.

Nagybecskerek, 1918 szeptember hó 22-én.

Dr. Deak, rendőrkapitány.

„SIGORIN“

csoda gyorsasággal irtja

a poloskát

Minta üveg 4 K. Nagy üveg 16 K.

1 drb fecskendő 2 K. Kapható: minden

gyógyszertárban, drogériában és fűszerkereskedésben Budapest

Török gyógyszerár, Király-utca 12.

Magyarországi egyedárúsító: 632

REMÉNY-gyógyszertár, PÉCS.

AZ UJSÁG

AJANDÉK NAPTÁRA

AZ 19.9. EVRE

már sajtó alatt van.

Ez a gyönyörű és 300 oldalra terjedő naptár sok illusztrációval, szepirodalmi és közgazdasági tartalommal és a tudnivalók egész tárházával nélkülözhetetlen a családban, az irodában, vállalkozásban mindenre kiterjedő tájékoztatásáért.

AZ UJSÁG minden előfizetője ingyen kapja **KARÁCSONYI AJANDÉKKÉP.**

— Könyvtári forgalomban nem kapható. —

„AZ UJSÁG“ ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 52-—

Félévre K 26-—

Negyedévre K 13-—

Egy óra K 4-60

Ha erre az ajándék naptárra **AZ UJSÁG**-ra igényt tart, fizessen elő

MEGRENDELŐ CIM:

„AZ UJSÁG“ kiadóhivatala Budapest,

Vil., Rákóczi-ut 54. szám.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett

Skaboform-kenőcs

nincs szája, nem piszkál. Mindig eredeti pesőtes Dr. Flesch-féle kérik. Próbátégely 3 K. nagy tégely 5 K. csalsdi tégely 12 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető.

Dr. FLESCHE „Korona“ gyógyszerára Győr.

Vételnél a „Skaboform“ védjegyre ügyeljünk!

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.